

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу Цзивень ВАНА на тему «Підготовка майбутніх учителів музики до участі у програмах інтернаціоналізації в процесі навчання в ЗВО КНР», представлену на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 015 – Професійна освіта

Актуальність дисертаційної роботи. Актуальність дослідження Цзивень ВАНА зумовлена необхідністю осмислення процесів інтернаціоналізації вищої освіти як одного з ключових напрямів її модернізації у XXI столітті. У сучасних умовах глобалізації, цифровізації та зростання міжкультурних комунікацій освіта набуває не лише національного, а й планетарного виміру. Саме тому в центрі уваги науковців опиняється проблема підготовки педагогічних кадрів, здатних ефективно діяти у багатокультурному, полілінгвальному та інформаційно насиченому середовищі.

В українському науковому та освітньому просторі інтернаціоналізація стала не лише важливою складовою державної політики у сфері вищої освіти, але й інструментом її європейської інтеграції. Водночас розвиток цього процесу супроводжується низкою суперечностей, вирішення яких і визначає актуальність даної дисертаційної роботи. А саме:

- по-перше, спостерігається суперечність між потребою підвищення рівня міжнародної інтеграції українських університетів і недостатньою готовністю педагогічних кадрів до участі у програмах академічної мобільності та міжкультурного освітнього співробітництва. Дослідження сприяє подоланню цієї суперечності шляхом систематизації досвіду КНР, де підготовка майбутніх педагогів орієнтована на поєднання фахових, комунікативних і культурних компетентностей;
- по-друге, існує розрив між формальною декларацією міжнародних цілей у національних освітніх стратегіях і реальною педагогічною практикою, що часто не враховує особливостей міжкультурного навчання. Робота Цзивень ВАНА

демонструє, як державна політика Китаю поєднує стратегічні цілі з конкретними освітніми механізмами, створюючи систему практичної реалізації інтернаціоналізації в мистецько-педагогічній сфері;

- по-третє, зберігається суперечність між необхідністю збереження національної культурної ідентичності та вимогою інтеграції у світовий освітній простір. Дисертант показує, що у китайській педагогічній традиції ці процеси не протиставляються, а взаємно збагачують одне одного, формуючи модель “відкритого патріотизму” у вихованні вчителя-музиканта.

Крім того, дослідження має особливе значення в умовах воєнних і післявоєнних трансформацій, коли питання адаптації українських здобувачів освіти до нових культурних і соціальних умов виходить на передній план. Запропоновані автором педагогічні механізми психологічної та міжкультурної підготовки можуть бути використані для полегшення інтеграції внутрішньо переміщених осіб, студентів і викладачів у європейський освітній простір.

Актуальність дисертації полягає у сприянні розв’язанню основних суперечностей сучасної педагогічної науки: між глобалізацією та збереженням культурної самобутності, між потребою в інтернаціоналізації й реальними механізмами її впровадження, між професійною підготовкою та культурною відповідальністю педагога. Отже, вважаємо, що тематика дослідження «Підготовка майбутніх учителів музики до участі у програмах інтернаціоналізації в процесі навчання в ЗВО КНР», є актуальною та такою, що може збагатити теорію та практику педагогічної діяльності.

Зв'язок з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження Цзивень ВАНА тема дисертації є складником науково-дослідної роботи кафедри початкової і професійної освіти Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, де було виконана робота, і складає частину її наукового напрямку “Інноваційні технології і підготовки

фахівців різних галузей” (державний реєстраційний номер 0120U104987 від 20.09.2020 та 0124U004086 від 20.09.2024 р.).

Наукова новизна та теоретичне значення одержаних результатів полягає в теоретичному обґрунтуванні та систематизації практик “інтернаціоналізації вдома” у підготовці майбутніх учителів музики в закладах вищої освіти КНР, що вперше є представленим у науковому просторі України. Уперше проаналізовано механізми співпраці з діаспорними освітніми інституціями, підтримки студентів перед академічною мобільністю, створення міжуніверситетських баз даних фахівців тощо. Визначено потенціал цих практик для українських ЗВО з метою інтеграції у глобальне мистецько-педагогічне середовище, підвищення міжнародного іміджу держави та зниження культурного шоку серед учасників мобільності.

Уточнено трактування поняття “інтернаціоналізація” в китайському контексті, її функції (освітня, культурна, дипломатична) та форми реалізації. Вперше представлено класифікацію рівнів інтернаціоналізації (національний, секторальний, регіональний, інституційний, індивідуальний) у музично-педагогічній освіті КНР та охарактеризовано їхній внесок у формування міжкультурної компетентності студентів. Розкрито роль державної підтримки (програми CSC, ініціатива “Один пояс - Один шлях”, “Double First-Class University Plan”) у забезпеченні широкого доступу до міжнародних освітніх практик.

Теоретично обґрунтовано напрями крос-педагогічної імплементації китайського досвіду в Україні: створення спільних освітніх програм, подвійних дипломів, розвиток віртуальної мобільності, участь у мистецьких фестивалях. Отримали подальший розвиток підходи до поєднання академічної мобільності та “інтернаціоналізації вдома”, а також мотиваційні механізми активної участі здобувачів освіти в інтернаціоналізаційних процесах.

Вагомим, на нашу думку, внеском до педагогічної теорії та практики є вирішення дисертантом таких завдань дослідження:

1. проаналізувати сучасні наукові підходи до інтернаціоналізації вищої освіти як глобального освітнього тренду XXI століття та визначити її значення для підготовки майбутніх учителів музики;
2. виявити особливості сприйняття та реалізації концепції інтернаціоналізації у китайській науково-освітній парадигмі та простежити етапи розвитку практики інтернаціоналізації у вищій мистецько-педагогічній освіті Китаю та КНР;
3. охарактеризувати нормативно-правове забезпечення інтернаціоналізації вищої музично-педагогічної освіти КНР та її впливу на формування змісту і механізмів підготовки майбутніх учителів музики;
4. проаналізувати сучасні практики та механізми, які використовуються ЗВО КНР, для підготовки студентів-майбутніх вчителів музики до участі у програмах інтернаціоналізації (зокрема академічній мобільності та реалізації практик “інтернаціоналізації вдома”);
5. визначити перспективні напрями крос-педагогічного обміну досвідом між закладами вищої освіти КНР та України, обґрунтувати можливості імплементації китайських практик в український освітній простір та адаптації українського досвіду до потреб китайської вищої мистецько-педагогічної освіти.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій.

Наукові положення, які висвітлені в роботі, висновки та рекомендації мають достатнє обґрунтування, сформульовані коректно та відповідають поставленій меті та завданням дослідження. Аналіз опрацьованої кількості періодичних видань, психолого-педагогічної літератури дозволив окреслити теоретичну основу дослідження, визначити логіку його побудови, що знайшло відображення в структурі дисертації та змісті її розділів. Науковий апарат дисертації окреслено

чітко. Предмет вдало визначив домінуючий аспект дослідження. Визначені компоненти наукового апарату засвідчують, що автор усвідомлює сутність проблеми та можливі шляхи її теоретичного і практичного вирішення.

Обґрунтованість результатів підтверджується їхньою прикладною значущістю: вони можуть бути використані науковцями, викладачами, аспірантами й педагогами-практиками, які працюють у галузі мистецької освіти та міжкультурної педагогіки. Здобуті матеріали придатні для інтеграції у зміст навчальних програм з дисциплін "Педагогіка музичної освіти"; "Методика викладання музичного мистецтва"; "Музична педагогіка у полікультурному середовищі"; "Основи інтеркультурної комунікації в музичній освіті"; "Психологічна готовність до професійної діяльності"; "Інформаційно-комунікаційні технології в музичній освіті"; "Освітня політика і міжнародні освітні процеси"; "Культурна дипломатія та мистецьке партнерство"; "Порівняльна освіта і глобальні освітні тренди"; "Інтернаціоналізація освіти і академічна мобільність"; "Освітня політика в умовах глобалізації" та інші.

Характеристика основних положень роботи. Перший розділ дисертаційної роботи Цзивень ВАНА має ґрунтовний теоретико-концептуальний характер і присвячений розкриттю сутності, змісту та еволюції процесу інтернаціоналізації вищої освіти, зокрема в контексті мистецько-педагогічної підготовки майбутніх учителів музики в Китайській Народній Республіці. Автор продемонстрував високий рівень наукової зрілості, системного мислення та вміння опрацьовувати широкий спектр наукових джерел: від класичних педагогічних і культурологічних теорій до сучасних міжнародних стратегій і нормативно-правових документів КНР.

Позитивною рисою Розділу є чітка логічна структура та послідовність викладу матеріалу. Автор послідовно переходить від загального аналізу поняття "інтернаціоналізація вищої освіти" до його конкретизації у сфері мистецько-педагогічної діяльності, розкриваючи ключові підходи європейських,

американських і китайських учених. Висвітлено основні тенденції розвитку інтернаціоналізації у світовому та китайському контекстах, окреслено теоретичні підходи до розуміння цього явища як багаторівневого процесу, що охоплює освітній, культурний і комунікативний виміри.

Важливим досягненням автора є порівняльний аналіз термінології, зокрема понять “академічна мобільність”, “інтернаціоналізація вдома”, “міжкультурна компетентність педагога”. Це дозволило поглибити понятійно-категоріальний апарат дослідження та забезпечити чітке методологічне підґрунтя для подальших розділів. Значним є внесок Цзивень ВАНА у висвітлення нормативних засад реалізації інтернаціоналізаційних стратегій у КНР, зокрема програм “Double First-Class Initiative”, “Education Modernization Plan 2035”, “Belt and Road Education Action Plan” та “Education Informatization 2.0”. Це надало роботі сучасного, аналітичного характеру.

Отже, Перший Розділ відзначається високим рівнем теоретичної обґрунтованості, логічною структурою, академічною зрілістю автора та створює міцну методологічну основу для подальшого дослідження практичних аспектів підготовки майбутніх учителів музики до участі в програмах інтернаціоналізації.

Другий Розділ дисертації Цзивень ВАНА присвячений аналізу сучасного стану, особливостей і практичного досвіду підготовки майбутніх учителів музики до участі в програмах інтернаціоналізації у закладах вищої освіти Китайської Народної Республіки. Цей розділ має виразно прикладний характер і логічно продовжує теоретико-методологічні положення, викладені у першому розділі, демонструючи високий рівень аналітичної зрілості та практичного бачення дослідника. Автор глибоко розкриває державну політику КНР у галузі інтернаціоналізації вищої освіти, аналізуючи такі стратегічні документи, як “Double First-Class Initiative”, “Education Modernization Plan (2018–2035)”, “Education Informatization 2.0 Action Plan” та “Belt and Road Education Action Plan”. Висвітлено їхній вплив на структуру й зміст мистецько-педагогічної

освіти, а також на розвиток академічної мобільності, міжуніверситетського співробітництва та культурного обміну.

Позитивною рисою розділу є поєднання макро- та мікрорівня аналізу: з одного боку, подано огляд освітньої політики держави, а з іншого - детально охарактеризовано практики конкретних університетів Китаю (Пекінського педагогічного університету, Шанхайського університету музики, Сичуанського університету культури та мистецтв тощо). Дослідник простежує, як зазначені ініціативи втілюються у змісті навчальних планів, організації міжнародних проєктів, наставництві, психологічній підготовці та формуванні міжкультурної компетентності студентів. Висновки Другого розділу вирізняються чіткістю, доказовістю та системністю. Автор показує, що підготовка майбутніх учителів музики в КНР здійснюється у тісному зв'язку з гуманітарними і культурними завданнями держави, що забезпечує гармонійне поєднання професійної майстерності, патріотизму та відкритості до світового культурно-освітнього простору.

Відгук позитивний, зауважень немає.

Повнота викладення результатів дисертації в публікаціях та особистий внесок у них автора. Дисертант апробував результати наукових розробок за темою дослідження в 13 наукових працях, з яких 9 одноосібних праць. Серед них: 5 статей в провідних фахових виданнях України, 8 – у збірниках матеріалів і тез доповідей на міжнародних науково-практичних конференціях. Це відповідає вимогам щодо апробації результатів наукових досліджень на здобуття наукового ступеню доктора філософії.

Висновок. Дисертаційне дослідження Цзивень ВАНА на тему «Підготовка майбутніх учителів музики до участі у програмах інтернаціоналізації в процесі навчання в ЗВО КНР» є самостійною й завершеною науковою працею у вигляді рукопису, який виконаний здобувачем наукового ступеню особисто за актуальною проблематикою з використанням

відповідних меті, об'єкту та предмету дослідження методів наукового пошуку. Робота вирізняється цілісністю змісту, містить нові науково обґрунтовані результати, що мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення. Отримані висновки засвідчують особистий внесок здобувачки в розвиток науки та достатньо повно відображені в наукових публікаціях. Проведений аналіз засвідчив відсутність порушень академічної доброчесності: у тексті дисертації не виявлено фактів плагіату, самоплагіату, фальсифікації чи фабрикації даних.

За своєю актуальністю, новизною отриманих результатів, теоретичним і практичним значенням дисертація відповідає спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки», а також вимогам до оформлення, що затверджені Наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 №40 (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України №759 від 31.05.2019) та пп. 6, 7 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. №44 (із змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ №341 від 21.03.2022, №502 від 19.05.2023, №507 від 03.05.2024), та може бути рекомендованою до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

Рецензент:

доктор педагогічних наук, професор
декан факультету мистецтв

Володимир ФОМІН

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 10:33:14 23.10.2025

Назва файлу з підписом: Рецензія_Цзивень Ван.pdf
Розмір файлу з підписом: 14.5 МБ

Перевірені файли:
Назва файлу без підпису: Рецензія_Цзивень Ван.pdf
Розмір файлу без підпису: 14.5 МБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: ФОМІН ВОЛОДИМИР ВІКТОРОВИЧ
П.І.Б.: ФОМІН ВОЛОДИМИР ВІКТОРОВИЧ
Країна: Україна
РНОКПП: 2675717316
Організація (установа): ФІЗИЧНА ОСОБА
Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 10:33:08 23.10.2025
Сертифікат виданий: КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"
Серійний номер: 5E984D526F82F38F0400000020E21A016FF8AE06
Алгоритм підпису: ДСТУ 4145
Тип підпису: Удосконалений
Тип контейнера: Підписаний PDF-файл (PAdES)
Формат підпису: З повними даними для перевірки (PAdES-B-LT)
Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2025.08.25 13:00